WAT?
patiotuin in Antwerpen
OPPERVLAKTE?
25 vierkante meter
SINDS WANNEER?
2017

1
SOMS KOMT EEN VERVELENDE REGEL ALS GEROEPEN

Bram: "We hebben ons huis in de eerste plaats gekocht voor de buurt: een fijne straat met een school, midden in het gezellige Zurenborg. Buitenruimte was belangrijk, omdat een huis zonder snel gesloten aanvoelt. Dat het een koertje was, vonden we niet zo erg. Je kunt niet alles willen. Daarbij hebben we allebei geen groene vingers."

Valerie: "Kort na de aankoop bleek dat we van de stad Antwerpen een vierde van onze koer moesten ontharden. Aanvankelijk waren we daar niet zo blij mee. Stond er net een nieuwe keuken, moesten er opnieuw zware werken gebeuren. Maar achteraf zijn we enorm blij dat het zo is gelopen. Anders was het misschien beton gebleven."

2
DURF JE VRIENDEN IN TE HUREN

Bram: "Zodra duidelijk werd dat er een stuk beton zou verdwijnen, belden we een van onze vrienden: Bert Breugelmans, een tuinarchitect gespecialiseerd in natuurlijke en bespeelbare tuinen. Valérie en ik hebben allebei een creatief beroep (*Bram runt met Rabbit Hole een animatiestudio en Valérie is ingenieur-architect, red.*), maar dat maakt ons nog geen plantenkenners. Bert ziet mogelijkheden die wij niet zien en weet hoe alles te verzorgen. Tot op vandaag doet hij het onderhoud van de tuin. Ons zoontje Esri helpt altijd mee. Ik vind het mooi om te zien hoe hij via Bert leert over planten en tuinieren. En waarom zou je in drukke tijden een kans laten liggen om je vrienden meer te zien?"

3
HET LEVEN IS MOOIER ALS JE ANDERS NAAR SCHADUWEN LEERT KIJKEN

Valérie: "Onze patio ligt op het noorden. In de herfst, winter en het grootste deel van de lente is er geen direct zonlicht. Enkel in de zomer kruipt de zon er binnen, en blijft ze van 16 tot 19 uur. Toen we het huis kochten, vond ik dat jammer. Als architect zoek je toch altijd maximaal licht in je huis. Maar door hier te wonen, zie ik het breder. In de zomer is het hier heerlijk koel. En toen Bert ons een lijst met mogelijke planten toonde, was ik verbaasd over hoeveel er kon. Blijkbaar is een zuidelijk gelegen koer, met planten die hard zonlicht moeten verdragen, een pak beperkter. Herfstanemonen, varens, onze exotisch ogende *Fatsia japonica*: de planten hier creëren, ook zonder brandende zon, een broeierige vakantiesfeer."

Bram: "Ik zei het onlangs nog tegen een buur: we kijken verkeerd naar schaduw. Het is niet het licht dat de schaduwen werpt; de donkerte is er al. Schaduwen verraden gewoon waar het licht niet kan komen. Door er op die manier naar te kijken, beleef je de tuin anders. Zo kan ik echt genieten van een streep zon op de muur en hoe die door onze krentenboom vormen schildert in de tuin."

4
IN EEN KLEINE TUIN IS ELKE LIJN VAN TEL

Valérie: "De stad schreef voor hoeveel er onthard moest worden, maar niet dat het per se een recht stuk moest zijn. Dus ben ik aan de slag gegaan met CAD-software (*computerprogramma om ontwerpen in 2D en 3D te maken, red.*)."

Bram: "Valerie wist dat een driehoek visueel interessanter zou zijn. Door te spelen met naar elkaar toe lopende lijnen in onze patio, creëer je meer diepte. Bovendien hadden we in een driehoekige border plaats voor een kleine, meerstammige krentenboom. Maar ook in de hoogte zijn de lijnen van tel. Bert trok staalkabels langs de muur en over de tuin. Zo groeien er niet enkel planten in de border, maar ook omhoog langs de muren. Boven de patio hangen tuinlichtjes en groeit een clematis. Door dat lijnenspel lijkt de tuin niet alleen groter en groener, maar kunnen we er ook meer van genieten. Vanuit onze leefruimte op de eerste verdieping leek onze tuin 's avonds lang een donker gat. Met de lichtjes en de clematis trekken we de tuin daar nu naar binnen."

5
HET LEVEN STAAT NIET STIL, DUS MOET DE TUIN DAT OOK NIET DOEN

Valérie: "We hebben niet veel plaats voor tuinmeubels. De vaste betonnen zitbank die er wel staat, hebben we samen met Bert ontworpen. Die kunnen we openklappen voor bergruimte, en hij heeft aan de ene kant een bloembak en aan de andere kant een zandbak/watertafel. Wanneer de kinderen slapen, gaat het losse speelgoed in de bergruimte en gebruik ik de bank om nog even languit van de avondzon te genieten. Op zonnige ochtenden zetten we de tafel dan weer buiten, en is de lange bank de ideale ontbijtplek."

"Ondertussen hebben we ook de invulling van de zandbak veranderd. Het zand zat na elke winter vol met vuil en beestjes, dus hebben we het vervangen door keitjes. Esri en Leh vinden het fantastisch om er met hun kranen en vrachtauto's in te spelen. Wanneer ze die fase ontgroeid zijn, kunnen we de keitjesbak omvormen tot kleine vijver of bloembak. Het leven verandert de hele tijd, dus heb je een tuin nodig die meebeweegt."

6
SPEELRUIMTE IS RELATIEF

Valérie: "Ik had ooit twijfels over onze kleine en vooral betonnen buitenruimte. Je hoort vaak hoe kinderen een tuin nodig hebben om te rennen en zich vuil te maken. We hebben inderdaad geen grasveld, bos of heuvel, maar Esri en Leh spelen vaak buiten. Ja, kinderen hebben ruimte nodig, maar dan vooral in de brede zin: een plek waar ze met hun verbeelding aan de slag kunnen. We hebben bewust geen tuintafel – we verhuizen onze tafel gewoon van binnen naar buiten en terug – en Leh en Esri genieten nog het meest van het open stukje ruimte. Zodra het warm genoeg is, is onze patio een verlengstuk van de binnenruimte. Elke lente opnieuw is het als een doosje dat plots opengaat. Dan lezen ze strips onder de krentenboom in plaats van in de zetel, sleuren ze hun blokken naar buiten, zetten de koer onder water of basketten ze op de plek die er is. En willen ze toch eens hard rennen of vuil worden? Dan is er het Groen Kwartier of de Dageraadplaats om de hoek."

7. JE HOEFT DINGEN NIET TE GEBRUIKEN WAARVOOR ZE ZIJN BEDOELD

Bram: "Samen met de kinderen met speelgoed spelen, daar heb ik weinig geduld voor. Maar wat ik wel graag doe, is lukraak wat spullen uitzoeken – een paar potjes, een bal, een touw – en samen bekijken hoe we daar buiten een spel rond kunnen bouwen. Een restantje van mijn dagen in de jeugdbeweging (*lacht*). Grenzen stimuleren creativiteit. Een tuin of koertje is altijd bespeelbaar, zolang er voldoende zaken zijn die prikkelen: wat hoogteverschillen, water, keitjes … Kinderen hebben echt niet zoveel nodig."

Valérie: "Dat heb ik geleerd door onze kinderen bezig te zien in de tuin: je hoeft niet alles te gebruiken waarvoor het is bedoeld. We hebben geen buitenspeelgoed en binnenspeelgoed, enkel speelgoed. Laatst hadden ze een soort trillende kevertjes gekregen, en hadden ze op de patio een parcours voor die dingen gebouwd met hun magnetische blokken. Fantastisch vind ik dat."

8. HOU DE TUIN HET HELE JAAR DOOR INTERESSANT

Valérie: "Je wilt niet in de lente een week genieten van kleurenpracht, om dan de rest van het jaar naar een dorre vlakte te kijken. Hier is er altijd wel iets te zien. De krentenboom is net uitgebloeid, en nu tonen de clematissen hun bloemen. Daarna komen de krenten, die de vogels opnieuw volop de tuin in trekken. In de nazomer, tot oktober, zijn de herfstanemonen aan de beurt. En zelfs in de winter is er dankzij de varens en het siergras altijd wel iets groens om van te genieten."

Bram: "Die keuzes maken dat je, zelfs op een kleine ruimte, heel mooi de natuurlijke cyclus kan volgen: het licht geeft de dag aan, de planten tonen de seizoenen. Ik vind dat heel belangrijk. De stad is goed in het verstoppen van de natuur, maar zo'n klein tuintje haalt dat weer naar boven. De kinderen zien de bloesems verschijnen en de bladeren vallen. Onlangs ontdekten ze een winterkoninkje, de vogel die een hoofdrol speelt in een zelfverzonnen verhaal dat ik ze 's avonds altijd vertel. Echt een magisch moment."

9. DE NATUUR HEEFT HET LAATSTE WOORD

Bram: "Zelfs wanneer alles op papier lijkt te kloppen, dan nog loopt het soms mis. De **JAPONICA*** speelt baas in de border, waardoor we continu nieuwe bodembedekkers moeten planten, en aan de voordeur wou de clematis maar niet groeien. Strijden heeft geen zin; de planten hebben het laatste woord. En soms valt er ons vanzelf iets in de schoot. Zo groeide er plots een druivelaar aan onze voordeur: wellicht een verdwaald zaadje van de druivelaar van de Italiaan hier verderop. Wie lieten hem staan en hij doet het fantastisch. Nog zo'n geschenk: toen onze bloembak gegoten werd achteraan de tuin, is er op een onbewaakt moment een duif in neergestreken. De pootafdrukjes staan vereeuwigd in het beton. Hollywood in Zurenborg!"